“HAUR ETA NERABEEN BABESERAKO PROTOKOLOA KIROL ESPARRUAN”: KIROL ENTITATEEN ZEREGINAK

Kirol eskola
Kiroletik ikasi eta hazi

Euskadi, auzolana

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

KULTURA ETA HIZKUNTZA POLITIKA SAILA
DEPARTAMENTO DE CULTURA Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA

1. SARRERA

8/2021 Lege Organikoa, ekainaren 4koa, Haurrak eta Nerabeak Indarkeriatik Begiratzeko Babes Integralarena (aurrerantzean HNIBBILO)

47.artikulua	*Kirolaren eta aisiaren eremuko indarkeriaren aurrean jarduteko protokoloak*
48.artikulua	*Adingabeekin kirol- edo aisia-jarduerak egin ohi dituzten erakundeak.*

HNIBBILOtik eratorritako eskakizunak ezartzeko prozesua hasteko eta Euskadin antolatutako kirolean haurren eta nerabeen ongizatearen kultura sustatzen jarraitzeko tresna-kutxa

2. TRESNA-KUTXA HONEN PREMISA ETA KONTZEPTU NAGUSIAK

Kirola haur eta nerabeen garapenerako alderdi garrantzitsua da, horregatik oso beharrezkoa da hau burutzeko ingurune seguruak sortzea.
HNIBBILO-tik eratorritako eskakizunei heltzeko ezinbestekoa kontzeptu hauek argitzea:

- **Adingabeak eta eskubidedun subjektuak**
- **Kirolaren zentzua eta testuingurua**
- **Haurren eta nerabeen kontrako indarkeria**
- **Haurrak kirolean babestea**

"Haurren eta nerabeen kontrako indarkeriari aurre egiteko euskal estrategia 2022-2025".
CASES lanean (2019-21) **3 indarkeria eremu** bereizten dira: **nork bere buruari, pertsonen artekoa eta testuingurukoa.**

2.B. ZERGATIK GARATU EUSKADIKO KIROLEAN HAUR ETA NERABEAK BABESTEKO PROTOKOLOAK?

1. 8/2021 Lege Organikoak eskatzen duelako
2. Haur eta nerabeen ongizatea kirol-sistemaren baitan bermatzeko kontzientzia eta erantzunkidetasuna sustatzeko

Kirolari buruzko pertzepzioa oso positiboa da orokorrean (CASES)

baina…

Kirolean pertsonen arteko indarkerien prebalentzia nahiko altua da

?

Arazoaren izaera kualitatibo eta kuantitatiboa definitu

3. Kirol-eragileekin konfiantzazko harremanak sortzen dira, eta horrek beste inguruneetan ematen diren indarkeriak hautemateko aukera ematen du

KIROL-EREMUA HAUR ETA NERABEEN AURKAKO INDARKERIA HAUTEMAN ETA PREBENITZEKO TESTUINGURU EGOKIA DA!

3. NAZIOARTEKO BABESAK ERREFERENTZIA-ESPARRU GISA

Adingabeentzako Kiroleko Nazioarteko 8 Babesak

(International Safeguarding Children in Sport Working Group, 2018)

1.Araudi propioa garatzea

2.Hautemate/zalantza-kasuetan erantzuteko prozedura garatzea

3.Aholkularitza eta babesa ematea

4.Adingabearentzako arriskua gutxitzea

5.Jokabide-gidak egitea

6.Kontratazioa, prestakuntza eta komunikazioa burutzea

7.Beste erakundeekin lankidetzan aritzea

8.Monitorizazioa eta ebaluazioa betetzea

CHILDREN *(Mountjoy et al., 2015):* **kirol-babesak ezartzen laguntzeko mugarriak**

Cultural sensitivity

Incentives

Dynamic

Engagement

Holistic

Leadership

Resources

Networks

4. ERANTZUKIDETASUNEZKO BEGIRADA LANDUZ, KIROLEAN HAUR ETA NERABEAK BABESTEKO INGURUNE SEGURUA ERAIKITZEKO

HNIBBILO 47. Artikulua

Prozesu honen helburua kirol-testuinguruetan dauden indarkeria jakin batzuen aurreko permisibitatea desagertu edo arintzea da.

Aldaketa kulturala, talde-lana, erantzunkizun partekatua

Protokolo aldakorra eta malgua

Kirol-ingurune eta -erakunde espezifiko bakoitzera moldatuz

ELKAR-ZAINTZEKO SARE BAT SORTZEA

4. ERANTZUKIDETASUNEZKO BEGIRADA LANDUZ, KIROLEAN HAUR ETA NERABEAK BABESTEKO INGURUNE SEGURUA ERAIKITZEKO

HAURRAK BABESTEKO ORDEZKARIA (HBO)

FORMAKUNTZA

1. KIROL ESPARRUAN HAUR ETA NERABEEN ZAINKETA ETA BABESERAKO SENTSIBILIZAZIOA
2. HAUR ETA NERABEEN BABESERAKO PROTOKOLOAREN ERABILERA

SENTSIBILIZAZIO KANPAINAK

- BEGIRADA KRITIKOA
- HAUTEMATE GOIZTIARRA
- KONTZIENTZIA HARTZEA

ESKU-HARTZE ZEREGINEN TAULA
(3.taula)

INDARKERIA EGOERAK JAKINARAZI/SALATU

ZEUK ESAN

4.1. FORMAKUNTZAK

a) KIROL ESPARRUAN HAUR ETA NERABEEN ZAINKETA ETA BABESERAKO SENTSIBILIZAZIOA

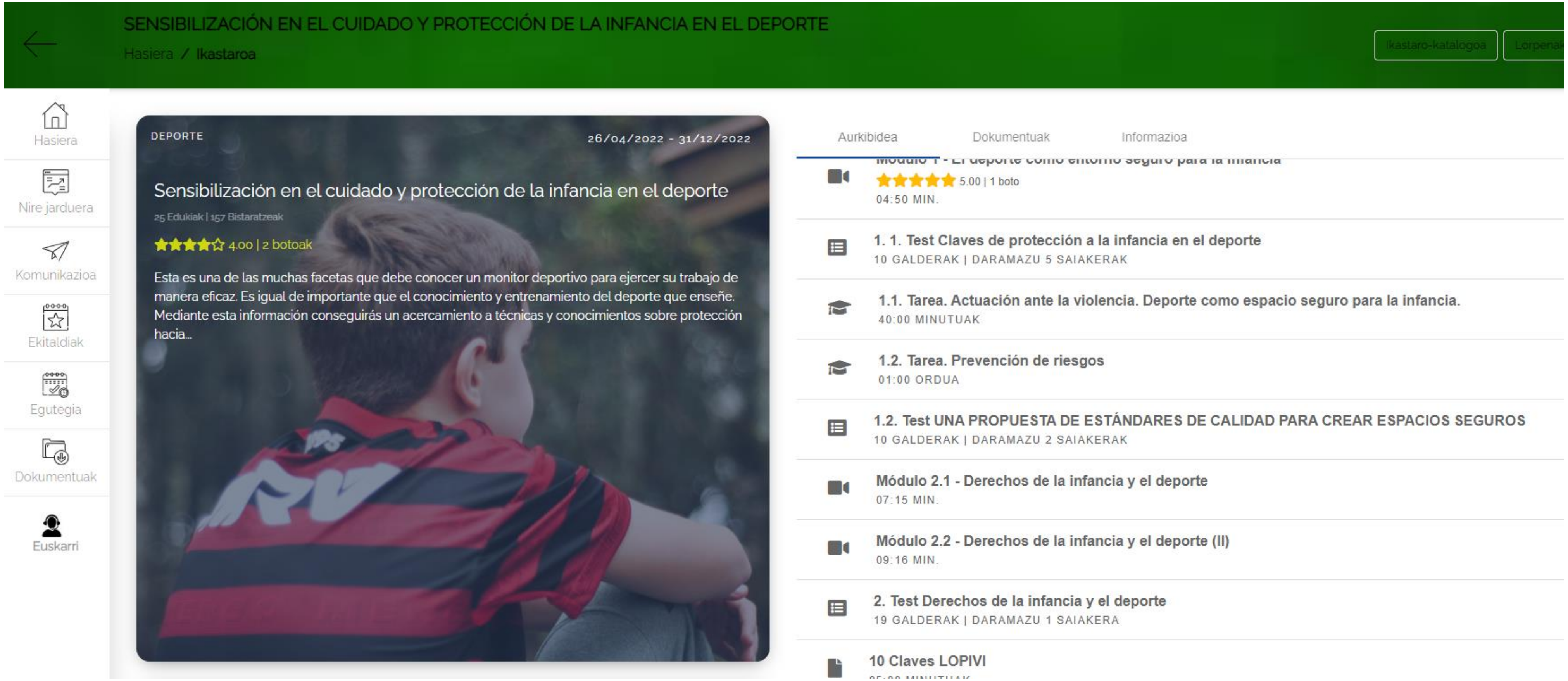

- Derrigorrezkoa haur eta nerabeekin zuzenean lan egiten duten kirol-eragile guztiekin
- Ikastaro hau egitea derrigorrezkoa izango da 2023ko irailetik aurrera
- Kirol eskolako web orrialdetik

4.1. FORMAKUNTZAK

b) HAUR ETA NERABEEN BABESERAKO PROTOKOLOAREN ERABILERA

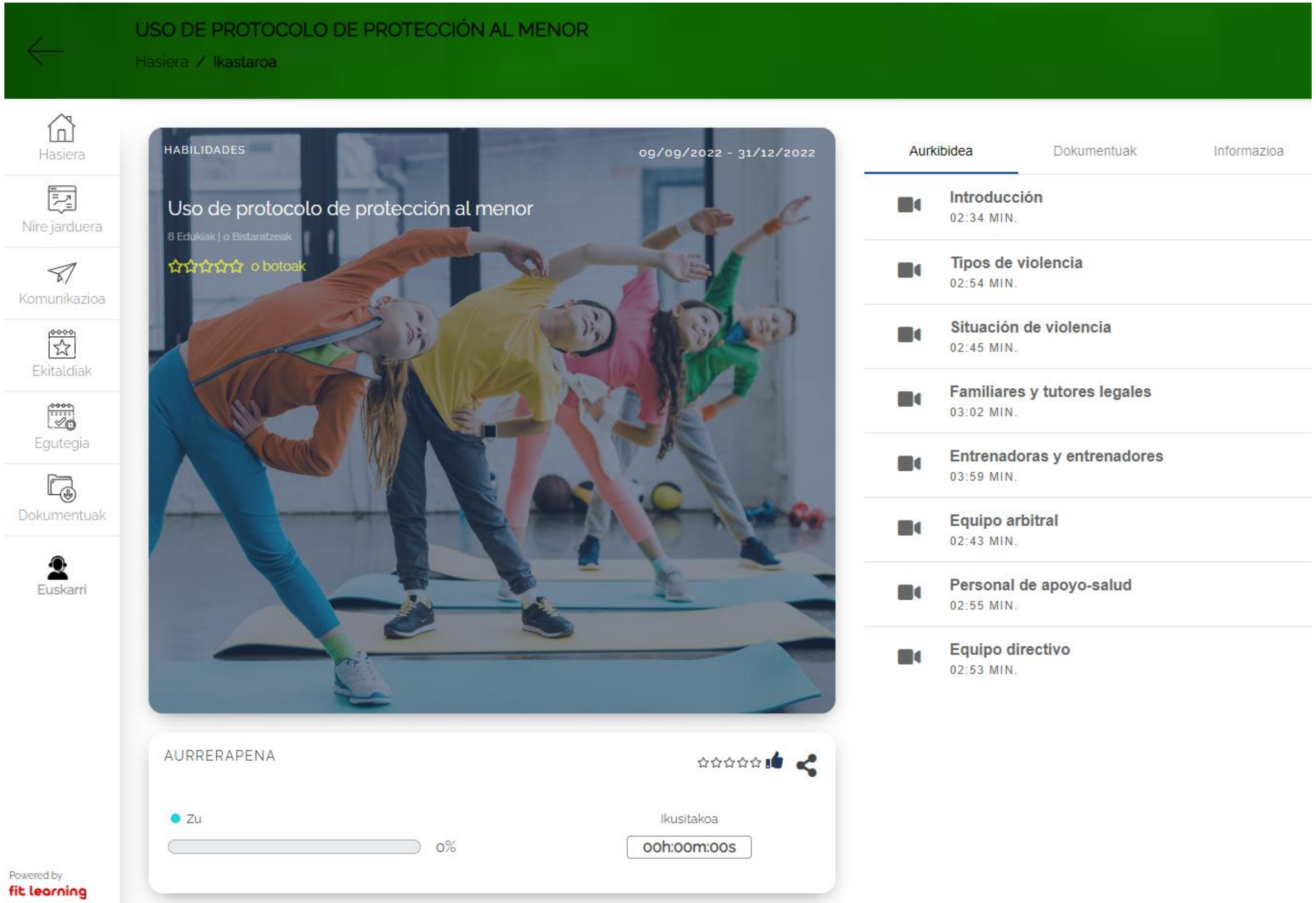

- Derrigorrezkoa Haurrak Babesteko Ordezkariarentzat (HBO-rentzat)
- Ikastaro hau gainditzeak APP-era sarbidea emango dio HBO-ri
- Ikastaro hau egitea derrigorrezkoa izango da 2023ko irailetik aurrera
- Kirol eskolako web orrialdetik

4. ERANTZUKIDETASUNEZKO BEGIRADA LANDUZ, KIROLEAN HAUR ETA NERABEAK BABESTEKO INGURUNE SEGURUA ERAIKITZEKO

KIROL-SISTEMAKO ERAGILEAK: indarkeria eragile desberdinekin ematen ahal da

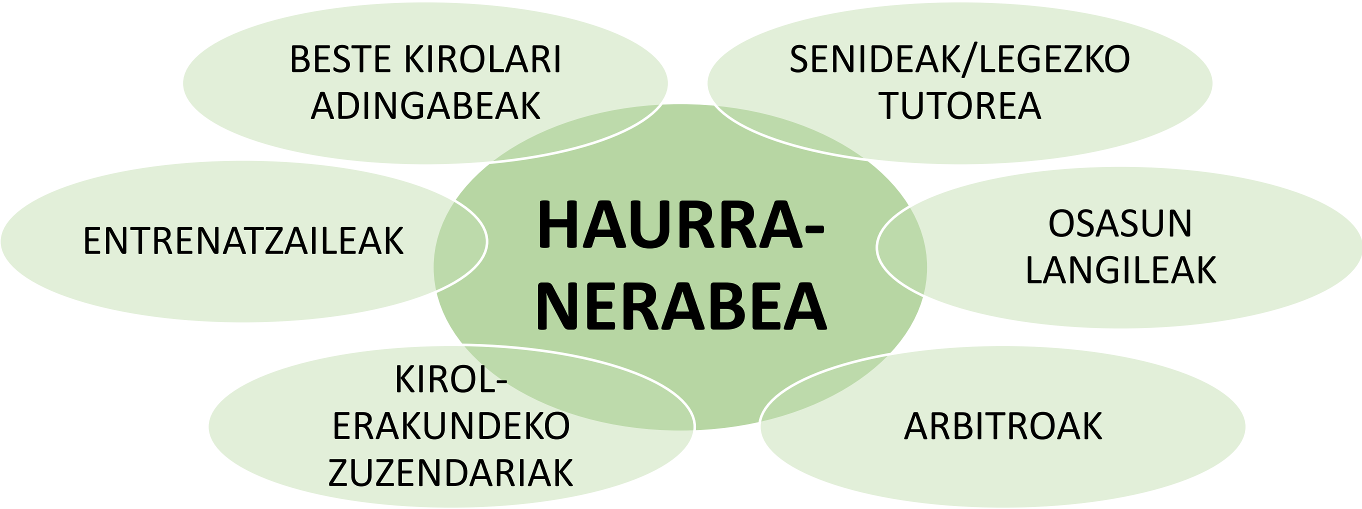

Txostena. 3.taula: kirol-sistemako helduen eta batez ere HBO-ren gida, lan-tresna

INDARKERIA MOTAK KIROLEAN	PREBENTZIOA	HAUTEMATE GOIZTIARRA Galdera kritikoen zerrenda	ESKU-HARTZEA

4. ERANTZUKIDETASUNEZKO BEGIRADA LANDUZ, KIROLEAN HAUR ETA NERABEAK BABESTEKO INGURUNE SEGURUA ERAIKITZEKO

Euskadi, auzolana
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
KULTURA ETA HIZKUNTZA POLITIKA SAILA
DEPARTAMENTO DE CULTURA Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA

PREBENTZIOA + HAUTEMATE BIZKORRA + ESKU-HARTZEA → HAUR-NERABE INDARKERIAREN BIKTIMA KOPURUA

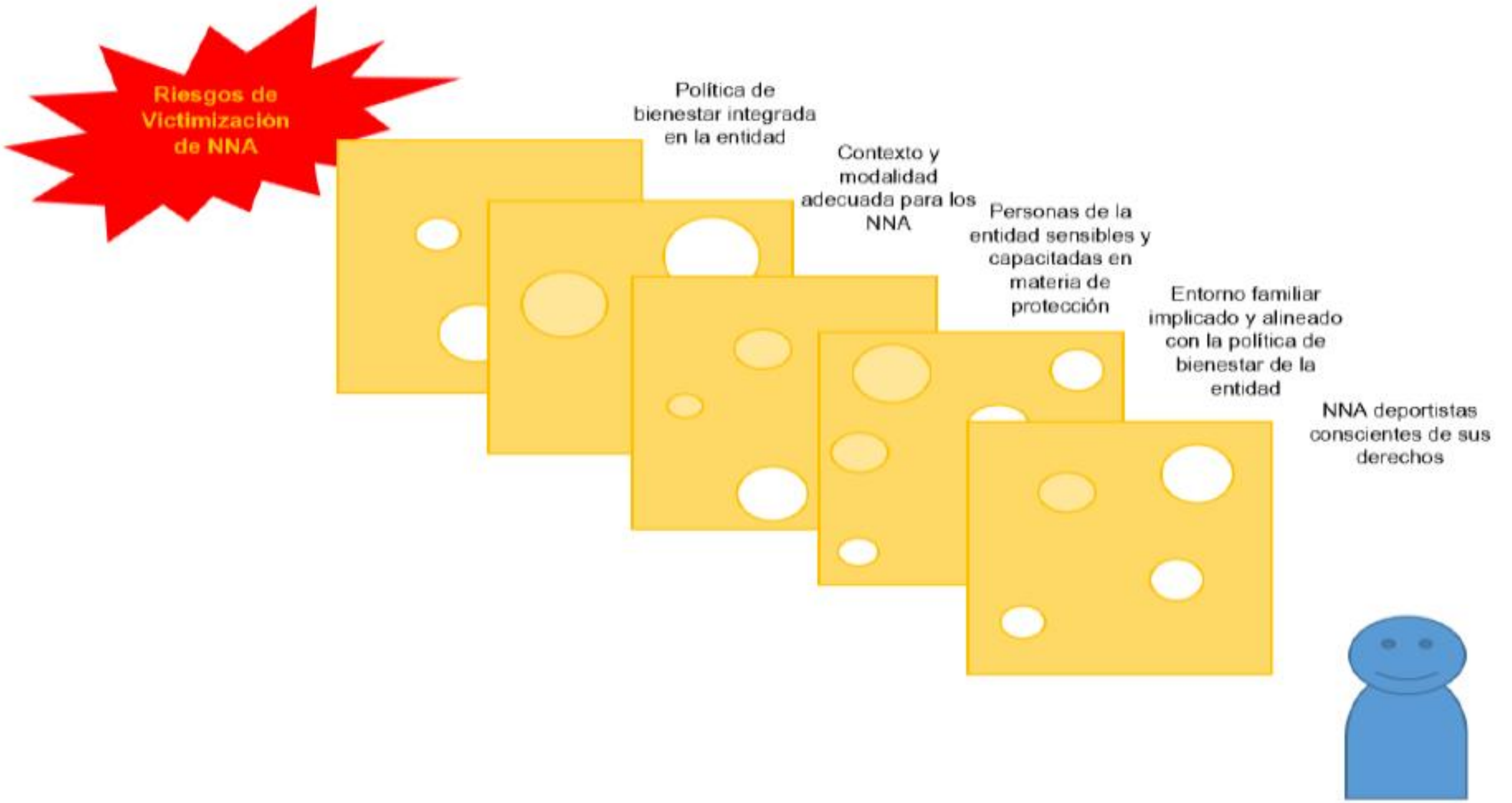

James Reason Gruyere, Suitzako gaztaren eredua (2009)

4. ERANTZUKIDETASUNEZKO BEGIRADA LANDUZ, KIROLEAN HAUR ETA NERABEAK BABESTEKO INGURUNE SEGURUA ERAIKITZEKO

PROTOKOLOA MOLDATZEAREN GARRANTZIA

Kirol-jardueraren ingurune, modalitate, eremu... bakoitzean ematen **diren dinamika sozialak desberdinak** dira, eta ondorioz protokoloa modu desberdinean jarraitu eta aplikatu beharko da.

Kirol-jardueraren arabera ere egokitzapena eta eskakizuna desberdina izanen da, honek **elkar-zaintzeko triangelu erlazionalean** eraginen du.

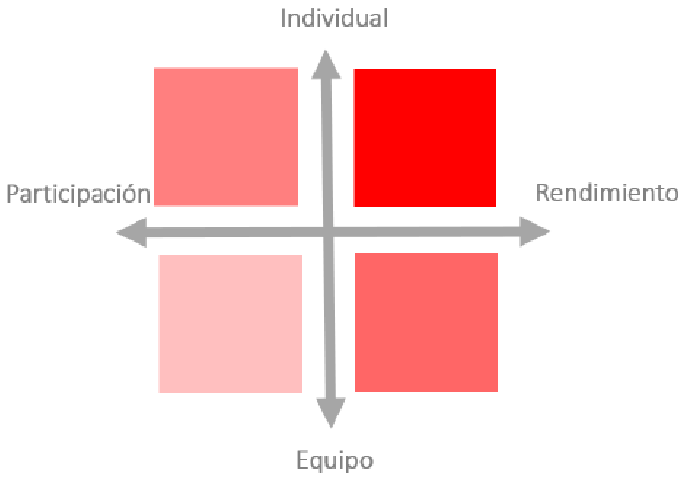

Protokoloaren aplikazioaren eskakizun-maila, kirol-jardueraren banakako/taldekako izaeraren eta partaidetzaren/lehiaketaren arabera

5. HAURRAK BABESTEKO ORDEZKARIAREN GARRANTZIA

HNIBBILO 48. artikulua

HBO-k nahitaez garatu beharreko eginkizunak

HBO nor izango den ongi pentsatu! Erabaki garrantzitsua!

Jarduteko protokoloak aplikatu

Monitorizazio-sistema ezarri

Protokoloa hedatu eta betearazi, komunikazioak hasi behar denean

JF-kirol eremua diskriminazio-gunea ez izateko neurriak hartu

Partaidetza-aktiboa sustatu haur-nerabeen artean

Kirol-erakunde eta familia/tutoreen arteko harremana eta komunikazioa sustatu

Kirol eskola
Kiroletik hazi eta ikasi

HNIBBILO LEHEN PAUSUAK

1. Haurrak Babesteko Ordezkaria (HBO) aukeratzea

2. Kirol erakundearen autodiagnostikoa egitea

3. Sexu-izaerako delituen ziurtagiria eskatzea

4. Sentsibilizazio, komunikazio eta gaikuntzarako urteko plana sortzea

5. Aldizkako bilerak Informazioa erregistratzea

6. Lankidetza-sareak sortzea

7. Esperientziak partekatzeko topaketetan parte-hartzea

6. IBILTZEN HASTEN

A.ADINGABEAK BABESTEKO ORDEZKARIA HAUTATU

B.KIROL ERAKUNDEAREN AUTODIAGNOSTIKOA EGIN

C.SEXU-IZAERAKO DELITUEN ZIURTAGIRI EGUNERATUA ESKATU

D.SENTSIBILIZAZIO, KOMUNIKAZIOE TA GAIKUNTZARAKO URTEKO PLANA DISEINATZEA

E.KIROL ERAKUNDEKO ERGILEEKIN ALDIZKAKO BILERAK EGITEA

F.GARRANTZITSUA DEN INFORMAZIO GUZTIAREN ERREGISTROA

G.BESTE KIROL ERAKUNDE BATZUEKIN KOLABORATU ETA KOORDINATZEA

H.BESTE KIROL-ERAKUNDE BATZUEKIN ESPERIENTZIAK PARTEKATZEA

A.ADINGABEAK BABESTEKO ORDEZKARIA HAUTATU

Euskadi, auzolana
EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO
KULTURA ETA HIZKUNTZA POLITIKA SAILA
DEPARTAMENTO DE CULTURA Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA

- Zeintzuk izango dira bere **FUNTZIOAK**?
  - Protokoloa sortzea
  - Erakundean presente egotea
  - Komunikazio-bide egokiak sortzea
  - Kontzientzia-aldaketa bideratzea
  - Sentsibilizazioa eta formakuntza eskaintzea
  - Indarkeria-hautemate edo zalantza kasuetan erantzutea
  - Urteko memoria APP-ean egitea

Erakundearen tamainaren arabera HBO 1, gehiago edo partekatua

- **Hori dela eta, ordezkaria** aukeratzea oso erabaki garrantzitsua da

- Ze **PERFILA** izan behar du pertsona honek?

B.KIROL ERAKUNDEAREN AUTODIAGNOSTIKOA EGIN

Euskadi, auzolana

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

KULTURA ETA HIZKUNTZA POLITIKA SAILA
DEPARTAMENTO DE CULTURA Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA

- Autodiagnostikoan **zer ebaluatu** behar da?
  - HNIBBLOk kirol-arlorako ezarritako eskakizunak betetzen diren edo ez

    1. PLANA?
    2. NOLA ERANTZUN PROZEDURAK?
    3. HBO?
    4. ARRISKUAK IDENTIFIKATZEKO MEKANISMOAK?
    5. KIROL EREMU SEGURUA?
    6. JARDUTEKO ARAUAK?
    7. PROTOKOLOA ZABALDU DA?
    8. INFORMAZIOA BILTZEKO SISTEMA?

    **Autodiagnostikoa egiteko eredua:*
    https://www.sportanddev.org/sites/default/files/media/herramienta_internacional_de_auto_auditoria_salvaguardias.docx

  - Kirol-jarduerei lotutako **arriskuak identifikatu**
    - Instalazioak, ingurunea, materiala, entrenatzailearen prestakuntza etb.
  - Haur eta nerabe guztien **egoera** zein **den ezagutu**
    - Zaurgarritasun-egoerak identifikatu (generoa, adina, arraza, profesionalizazio maila etb.)

C.SEXU-IZAERAKO DELITUEN ZIURTAGIRI EGUNERATUA ESKATU

- Haur eta nerabeekin harreman zuzena duten pertsona guztiei eskatu beharko zaie, baita boluntarioei ere.

*Hemen informazio guztia: Sexu-izaerako delituen ziurtagiria: sexu-izaerako delituarik egin den ala ez egiaztatzen duen ziurtagiria - Eusko Jaurlaritza - Euskadi.eus

https://www.euskadi.eus/eusko-jaurlaritza/-/sexu-izaerako-delituen-ziurtagiria/

EU | ES

BILATU KONTAKTUA NIRE KARPETA euskadi.eus

< Albisteak

Sexu-izaerako delituen ziurtagiria: sexu-izaerako delituarik egin den ala ez egiaztatzen duen ziurtagiria

Adingabeekin lan egiten duten langile edota boluntario ororentzat beharrezkoa da sexu delitua egiteagatiko **aurrekari penalak ez** dituztela egiaztatzea 2016ko martxoaren 1etik aurrera.

Helburua adingabeak arrisku egoera posibleetatik babestea da. Datuak, berariaz sortutako sexu-izaerako delitugileen erregistroarekin konparatuko dira.

Ziurtagiria eskatu behar dutenek informazioa eta eman beharreko urratsak kontsulta ditzakete **EGK**ren web orrian.

D.SENTSIBILIZAZIO, KOMUNIKAZIO ETA GAIKUNTZARAKO URTEKO PLANA DISEINATZEA

- Autodiagnostikoa egin ondoren, martxan jarritako prozeduren eta bizi den errealitatearen **indar gune eta ahulguneak identifikatu.**

- Dimentsio eta eragile desberdinak kontuan hartuz haur eta nerabeak babesten jarraitzeko **neurriak planifikatu** behar dira.
  - Haur eta nerabeekin zuzenean jarduten duten pertsonak
  - Instalazio eta materiala
  - HBO
  - Harreman-sareak
  - Protokolo eta jarduerak

- Urteko Plan honetan kirol-eragile guztiak hartu beharko dira kontuan:
  - Haur eta nerabe kirolariak
  - Entrenatzaileak
  - Senide edo legezko arduradunak
  - Osasun-laguntza emateko langileak
  - Zuzendariak

D.SENTSIBILIZAZIO, KOMUNIKAZIO ETA GAIKUNTZARAKO URTEKO PLANA DISEINATZEA

URTEKO PLANA egiteko erakunde bezala kontuan hartu:

- **HBO**-k izanen du PLAN hau egiteko informazio eta baliabide gehiago, lidergoa pertsona honek eramango du
- Plana **dinamikoa eta malgua** da, momentu bakoitzean bizi den **errealitatera moldatu** beharko da
- Baina batez ere, plana egiterakoan honako hauetaz hausnartu:

KIROL-ERAGILE GUZTIEK EZAGUTZEN DUTE PROTOKOLOA?

KIROL-ERAGILE GUZTIEI ESKAINI ZAIE FORMAKUNTZA?

KIROL-ERAGLE GUZTIENGANA IRITSI GARA?

ERAKUNDEAREN EZAUGARRI BEREIZGARRIAK KONTUAN HARTU DIRA?

KIROL-EREMU SEGURUAK BERMATZAREN GARRANTZIA AZPIMARRATU DA?

HBO BERE ARDURAK BETETZEKO GAI DA?

HBO KIROL-ERAGILE GUZTIEN ESKURA DAGO?

HBO HAUR ETA NERABEEN KONFIANTZAZKO PERTSONA DA?

E.KIROL ERAKUNDEKO ERGILEEKIN ALDIZKAKO BILERAK EGITEA

- HBO eta kirol-erakundeko eragile desberdinekin maiz elkartzea oso garrantzitsua da hainbat arrazoirengatik:
- HBO izango da bilera hauek gidatuko dituena:
  a) Hautemate eta zalantza kasuei **erantzun egokia** emateko edo/eta **jarraipena** egiteko
  b) Zaurgarritasunean dauden haur eta nerabeak **identifikatzeko eta nola lagundu** erabakitzeko
  c) Erabiltzen den **identifikazio prozedura baliagarria** den baloratzeko
     - Galdera-kritikoen zerrenda tresna egokia da?
     - Zer gehitu/kentzen ahal da?
  d) Definituta ez dauden baina hautematen ditugun **beste indarkeria motak** identifikatu ditugu?

F.GARRANTZITSUA DEN INFORMAZIO GUZTIAREN ERREGISTROA

Euskadi, auzolana
EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO
KULTURA ETA HIZKUNTZA POLITIKA SAILA
DEPARTAMENTO DE CULTURA Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA

HNIBBILO 48. artikulua

b) **Monitorizazio-sistema bat ezartzea** adingabeen babesari lotutako aurreko protokoloak betetzen diren ziurtatzeko.

- BILDU BEHARREKO INFORMAZIOA:
  - **Erakundea utzi** duten haur eta nerabeen zerrenda eta arrazoia
  - Erakundeko eragileren batek adingabeen **ongizateari** buruz egindako kexak
  - Haur eta nerabeen izandako **lesioen erregistroa** etb.
- Informazio guzti hau APP informatiko batean sartzen joan beharko da HBO (derrigorrezko formakuntza bukatzean izango dugu sarrera)
  - HBO-k app-ean nahi duen informazio guztia biltzen ahal du, txostenak egin, laguntza eskatu… eta beharrezkoa den kasuetan **ZEUK ESAN** zerbitzua HBO-rekin harremanetan jarriko da
  - **URTEKO MEMORIA** derrigorrez egin beharko dute DP guztiek (kirol erakunde guztiek)

4 APLIKAZIO EREMUTAN BILDUKO DA INFORMAZIOA

- OROKORRA
- PREBENTZIOA
- GOIZ-HAUTEMATEA
- INTERBENTZIOA

→

- SENIDEAK/LEGEZKO TUTOREA
- OSASUN LANGILEAK
- HAUR ETA NERABEAK
- ARBITROAK
- KIROL-ERAKUNDEKO ZUZENDARIAK
- ENTRENATZAILEAK

KIROL-ERAGILE DESBERDINEKIN LOTUZ

G.BESTE KIROL ERAKUNDE BATZUEKIN KOLABORATU ETA KOORDINATZEA

H.BESTE KIROL-ERAKUNDE BATZUEKIN ESPERIENTZIAK PARTEKATZEA

LABURBILDUZ...

1. HNIBBILOtik eratorritako txostena landu: eskakizunak

2. Kirol eragile guztiak gai honen inguruan Lege berriari eta honen betebeharrei buruz informatu eta sentsibilizatu

   2.1. Haur-nerabeekin zuzenean jarduten duten eragile guztientzat derrigorrezko ikastaroa: KIROL ESPARRUAN HAUR ETA NERABEEN ZAINKETA ETA BABESERAKO SENTSIBILIZAZIOA

   2.2. HBO-rentzat derrigorrezko ikastaria Curso para el/la delegado de protección: HAUR ETA NERABEEN BABESERAKO PROTOKOLOAREN ERABILERA

3. Haur-nerabeekin zuzenean jarduten duten eragile guztiei Sexu Izaerako Delituen ziurtagiria eskatu

4. Sentsibilizazio plana sortu, formakuntzak eta bilera periodikoak egin etb. DIFUSIOA!

5. Jasotako informazio guztia sortutako APP-ean monitorizatu

7. BALIABIDE ERABILGARRIAK

EAEn:

Kirolaren Euskal Eskola

ATHLETIC CLUBen ATERPE programa

ESTRATEGIAVASCA_VIOLENCIAINFANTIL_baja_eu.pdf (euskadi.eus)

Estatuan:

Kirol Kontseilu Gorena

Nazioartean

Centre for Child Protection and Safeguarding in Sport (CPSS). CASES

Child Protection in Sport Unit

Sport save

Voice

Euskadi, auzolana

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

KULTURA ETA HIZKUNTZA POLITIKA SAILA
DEPARTAMENTO DE CULTURA Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA

MILA ESKER!